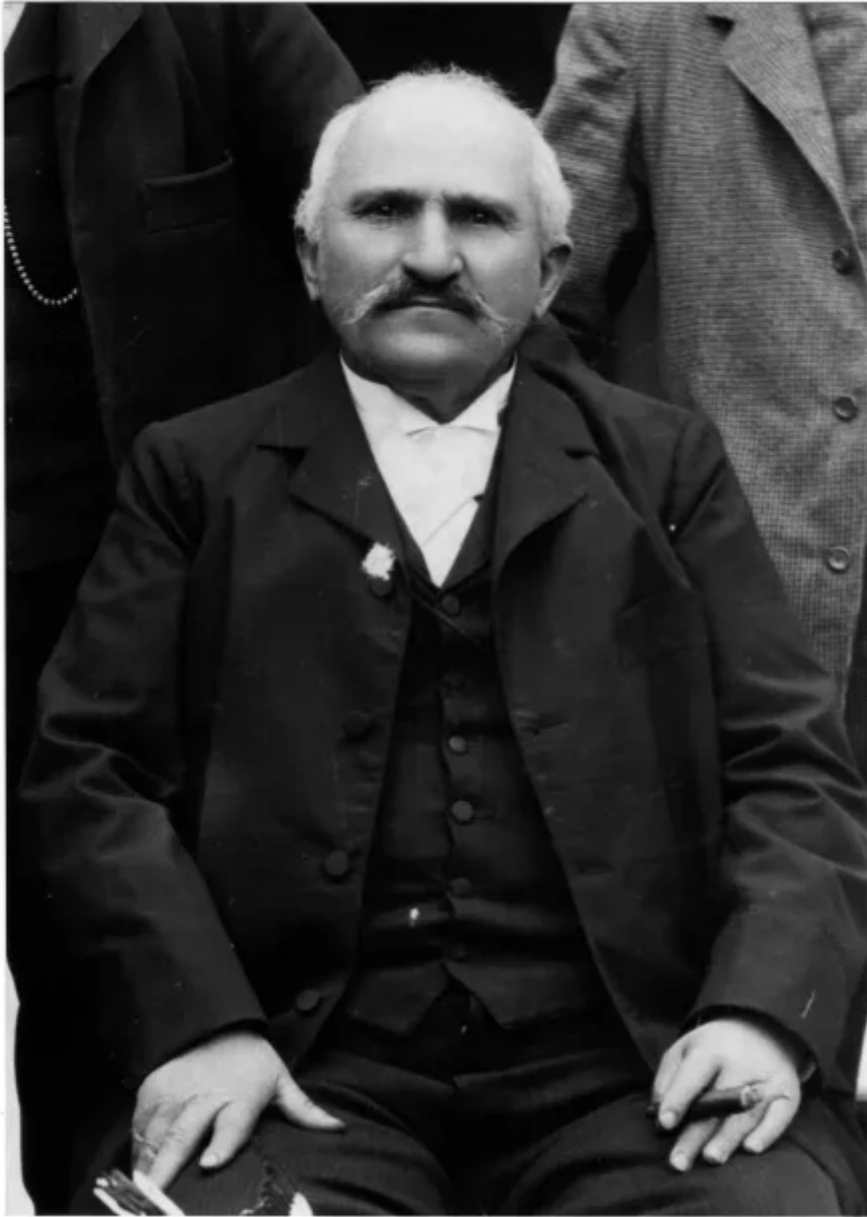

Dédapám, Berger Bernát 1901-Ben

A dédapám alacsony, zömök ember volt. Fivérével, Berger Sándorral közösen vezette a családi gabona tároló és általános biztosító (gabona, ház, tűz, élet stb. biztosítás) üzletet. Moson környékén ők képviselték az Assicurazione Generali nevű nagy trieszti biztosító céget. A két Berger fivér, a Bernát és a Sándor, elvett két Baruch lányt, a Terézt és a Lujzát. A két házaspár a közös nagy mosoni ház két átellenes oldalán lakott. Bár a magyar judaizmus konzervatív status quo ante irányzatához tartozó dédapám még a feleségénél is szigorúbban vallásos volt, ezen a háza udvarán készült fotón, valamint az összes többi őt ábrázoló fényképen nem visel kipát vagy kalapot. Anyám szerint csak étkezéskor, imádkozáskor és áldás mondásakor fedte be a fejét. A zsidó Biblia ugyanis semmit, s a Talmud is csak keveset ír olyasmiről, hogy a zsidó férfiaknak kötelességük a fejüket állandóan fedve tartani, így ez az ortodox hagyomány inkább szokás, mint vallási parancs.